

ŠIAULIŲ APYLINKĖS TEISMAS

TEISMO VEIKLOS SRIČIŲ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS POŽIŪRIU VERTINIMO APRAŠYMAS

2017-11-17 Nr. VD-393 (3.17)

Šiauliai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 5 punktu, Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos teismuose nustatymo metodika (toliau – Metodika), patvirtinta Teisėjų tarybos 2012-10-12 nutarimu Nr. 13P-158-(7.1.2.) (Teisėjų tarybos 2015 m. balandžio 24 d. nutarimo 13P-54-(7.1.2) redakcija, 2016 m. gruodžio 9 d. nutarimo Nr. 13P-133-(7.1.2) redakcija), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2015 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-43 patvirtintu Šiaulių apylinkės teismo antikorupcinės programos įgyvendinimo priemonių planu 2015 – 2016 metams, bei 2016 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-103 patvirtintu Šiaulių apylinkės teismo antikorupcinės programos įgyvendinimo priemonių planu 2017 – 2018 metams, Šiaulių apylinkės teisme 2017 m. III ketvirtį buvo atliktas korupcijos pasireiškimo teisme tikimybės nustatymas 2016 m. liepos 1 d. – 2017 m. birželio 30 d. laikotarpiu.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atliko Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2017 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr. V-56 patvirtinta Antikorupcinė komisija (toliau – Komisija), kurią sudaro: komisijos pirmininkas - teisėjas Martynas Galvičius ir 4 komisijos nariai: teisėjų padėjėjos Ugnė Patkauskienė, Jurga Žulpė ir Laura Miniotienė, teismo posėdžių sekretorė Agnesa Obrikiienė.

Vadovaujantis teismo pirmininko 2017 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. V-58, korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas dokumentų analizės būdu atliktas šiose veiklos srityse: finansų valdymo, viešųjų pirkimų organizavimo ir dokumentų valdymo.

Vertinimas buvo atliktas, analizuojant, ar vertinamosios sritys atitinka Metodikos 12.1-12.7 punktuose nustatytą korupcijos pasireiškimo tikimybės vieną ar kelis kriterijus.

Finansų valdymas

Teismas rengia biudžeto projektą vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos teismų įstatymu, kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kasmet Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamam ateinančių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo planu, Teisėjų tarybos 2014 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 13P-16-(7.1.2) patvirtintu Teismų biudžetų projektų rengimo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais. Vertinamoje teismo veiklos srityje laikomasi įstatymų, priimti visi teisės aktai, būtini įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimui, sprendimų priėmimo ir veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, vidaus kontrolės sistema funkcionuoja veiksmingai, atliekami ir kiti būtini veiksmai ir vertinimai.

Šiaulių apylinkės teisme priimant ir vykdant finansų valdymo sprendimus, atliekama finansų kontrolė, vadovaujantis teismo pirmininko 2014 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. V-20 patvirtintomis finansų kontrolės taisyklėmis. Finansų kontrolė užtikrina, kad efektyviai, ekonomiškai, rezultatyviai, skaidriai ir pagal paskirtį teisme būtų naudojamas valstybės turtas, laiku sudaroma tiksliai, patikima teismo finansinė atskaitomybė, programų vykdymo ir kitos ataskaitos, laikomasi teisės aktų ir sutartinių įsipareigojimų, teismo turtas saugomas nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ir kitų neteisėtų veikų, užtikrinamas teisingas teismo biudžeto sudarymas ir jo vykdymas. Kad finansų kontrolė būtų efektyvi ir funkcionuotų nenutrūkstamai, teisme naudojamos tokios organizacinės priemonės kaip vidaus kontrolės tvarkos ir taisyklės (Teismo apskaitos vadovas, patvirtintas teismo pirmininko 2013 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-3, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų naudojimo Šiaulių apylinkės teismo reprezentacinėms

išlaidoms tvarkos aprašas, patvirtintas 2015 m. sausio 2 d. teismo pirmininko įsakymu Nr. V-3 ir kt.), teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigų ir atsakomybės paskirstymas. Numatyta, kad išankstinę ir einamąją finansų kontrolę užtikrina teismo finansų skyriaus vedėjas, o paskesniąją – teismo pirmininkas. Siekiant užtikrinti finansų kontrolės kokybę, kiekvienų metų pabaigoje teismo pirmininkas įvertinas teismo finansų kontrolės būklę užpildant Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu patvirtintą finansų kontrolės būklės ataskaitą. Be to, teisme sukurta ir vidaus kontrolės sistema. Teismo pirmininko įsakymais sudarytuose ir patvirtintuose teismo administracinės veiklos priežiūros planuose 2016 ir 2017 metams numatytos priemonės, užtikrinančios teismo finansų ir materialinių vertybių naudojimo skaidrumą bei apsaugą. Kaip viena iš priemonių numatyta, kad Finansų skyriaus vedėjas du kartus per metus pirmininkui teikia teismo finansų naudojimo kontrolės, teismui skirtų lėšų panaudojimo pagal tikslinę paskirtį užtikrinimo, biudžeto asignavimų ir lėšų panaudojimo pagal esamą sąmatą kontrolės, teismo finansinės padėties analizavimo, finansinės veiklos planavimo ir atsakomybės užtikrinimo, informacijos apie teismo transporto priemonių, tarnybinių mobilių telefonų naudojimą bei išlaidas kontrolės patikrinimo aktą.

Vertinant šią sritį korupcijos pasireiškimo tikimybės požiūriu, nustatyta, kad finansų valdymas Šiaulių apylinkės teisme yra detalai reglamentuotas, sprendimų, kurie nesusiję su teisingumo vykdymu, kuriems nereikia kitos valstybės įstaigos patvirtinimo, nepriimama, nenaudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija, anksčiau veiklos trūkumų nustatyta nebuvo, kitų korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta, korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir teisės pažeidimų nepadaryta. Atsižvelgiant į tai, Komisija nustatė, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė teismo finansų valdymo srityje yra labai maža ir neatitinka nei vieno iš Metodikos 12.1-12.7 punktuose numatytų kriterijų požymių.

Viešųjų pirkimų organizavimo

Vertinant šią teismo veiklos sritį nustatyta, kad teismo materialinį aprūpinimą ilgalaikiu turto vykdo Nacionalinė teismų administracija. Teisme vykdomi mažos vertės pirkimai vadovaujantis Šiaulių apylinkės teismo pirmininko įsakymu patvirtintomis Šiaulių apylinkės teismo supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis, kuriose numatyta, jog pirkimai atliekami per centrinę perkančiąją organizaciją (CPO). Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2013 m. spalio 16 d. įsakymu Nr. V-115 „Dėl teismo supaprastintų viešųjų pirkimų komisijos sudarymo, viešųjų pirkimų iniciatorių ir organizatorių skyrimo“ (su pakeitimais) buvo paskirti atsakingi teismo darbuotojai už viešųjų pirkimų inicijavimą, organizavimą, viešųjų pirkimų registro ir dokumentacijos tvarkymą. Viešieji pirkimai analizuojamu laikotarpiu planuoti, organizuoti ir vykdyti vadovaujantis teismo pirmininko įsakymais tvirtinamais biudžetiniais metais numatomų pirkti ir perkančiosios organizacijos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų planais, kuriame nurodomi išsamūs planuojamų viešųjų pirkimų duomenys. Šie planai yra skelbiami viešai oficialiame teismų tinklapyje www.sateismai.lt. Kiekvienais metais pagal patvirtintą formą Viešųjų pirkimų tarnybai teiktos viešųjų pirkimų ir pirkimų, nurodytų LR Viešųjų pirkimų įstatyme, ataskaitos.

Teisme sukurta ir vidaus kontrolės sistema. Teismo pirmininko įsakymais sudarytuose ir patvirtintuose teismo administracinės veiklos priežiūros planuose 2016 ir 2017 metams numatytos priemonės, užtikrinančios teismo finansų ir materialinių vertybių naudojimo skaidrumą bei apsaugą. Kaip viena iš priemonių numatyta, kad kas pusmetį pirmininkui teikiamas mažos vertės pirkimų procedūrų įgyvendinimo užtikrinimo kontrolės, pirkimų organizatorių vykdomų pirkimų kontrolės patikrinimo aktas.

Vertinant šią sritį korupcijos pasireiškimo tikimybės požiūriu, nustatyta, kad viešųjų pirkimų organizavimas Šiaulių apylinkės teisme yra detalai reglamentuotas, sprendimų, kurie nesusiję su teisingumo vykdymu, kuriems nereikia kitos valstybės įstaigos patvirtinimo, nepriimama, nenaudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija, anksčiau veiklos trūkumų nustatyta nebuvo, kitų korupcijos rizikos veiksnių nenustatyta, korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir teisės pažeidimų nepadaryta. Atsižvelgiant į tai, Komisija nustatė, kad korupcijos

pasireiškimo tikimybė teismo viešųjų pirkimų organizavimo srityje yra labai maža ir neatitinka nei vieno iš Metodikos 12.1-12.7 punktuose numatytų kriterijų požymių.

Dokumentų valdymo

Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2016-08-24 įsakymu Nr. V-75 buvo nustatytos veiklos sritys, kuriose gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė: personalo valdymas, dokumentų valdymas, finansų valdymas, viešųjų pirkimų organizavimas, darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimas, asmenų aptarnavimas. Antikorupcinė komisija atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimo srityje už laikotarpį nuo 2015-07-01 iki 2016-06-30 (2016-10-14 išvada Nr. VD-398 (3.17)). Atsižvelgiant į tai, kad dokumentų valdymas ir darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimas yra išskirtos kaip 2 atskiros veiklos sritys, darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimas įvertintas 2016-10-14 išvadoje Nr. VD-398 (3.17), todėl vertinant dokumentų valdymo sritį už laikotarpį nuo 2016-07-01 iki 2017-06-30 nepasisakoma dėl darbo su įslaptinta informacija (dokumentais) organizavimo.

Dokumentų rengimas, valdymas, judėjimas, apskaita, saugojimas, atsakomybė už dokumentų valdymą, jo organizavimą detaliai reglamentuota Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, Lietuvos Respublikos teismų įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos dokumentų archyvų įstatyme, Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 patvirtintose Dokumentų rengimo taisyklėse, Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 patvirtintoje Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklėje, Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-101-(7.1.2) patvirtintoje Lietuvos Respublikos teismų procesinių dokumentų saugojimo terminų rodyklėje ir kituose teisės aktuose, taip pat Šiaulių apylinkės teismo parengtose vidaus tvarkose ir taisyklėse, o būtent 2017 m. dokumentų registru sąrašė (2016-12-30 Nr. VD-523), dokumentacijos plane (2017-01-02 Nr. VD-1), Šiaulių apylinkės teismo nuostatuose (patvirtinta 2013-01-01 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-1), Šiaulių apylinkės teismo raštinės skyriaus nuostatuose (patvirtinta 2016-01-04 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-1), Šiaulių apylinkės teismo archyvo nuostatuose (patvirtinta 2013-01-02 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-1), Šiaulių apylinkės teismo vidaus tvarkos apraše (patvirtinta 2015-01-22 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-7), Šiaulių apylinkės teismo darbo reglamente (patvirtinta 2013-01-02 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-5), Civilinių, baudžiamųjų bei administracinių nusižengimų bylų ir procesinių dokumentų judėjimo Šiaulių apylinkės teisme tvarkos apraše (patvirtinta 2015-12-31 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-109), Su teismo proceso bylomis susijusių elektroninių duomenų teismuose tvarkymo, įtraukimo į apskaitą ir saugojimo naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas tvarkos apraše (patvirtinta 2014-02-20 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-23), Šiaulių apylinkės teismo procesinių dokumentų tvarkymo ir apskaitos reikalavimų apraše (patvirtinta 2016-11-24 teismo pirmininko įsakymu Nr. V-98), pareigybių aprašymuose, teismo pirmininko įsakymuose bei kituose teisės aktuose. Vadovaujantis minėtais teisės aktais, dokumentų rengimo, tvarkymo, registravimo, saugojimo ir kitos funkcijos yra paskirtos atsakingiems teismo darbuotojams (teismo posėdžių sekretoriams, raštinės skyriaus darbuotojams, archyvarui ir archyvo skyriaus darbuotojams bei kt.), kontrolę pavedant atlikti teismo pirmininkui ir raštinės skyriaus vedėjui. Remiantis Šiaulių apylinkės teismo organizacinės veiklos priežiūros planu 2016 metams, patvirtintu Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2016 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. V-15 ir Šiaulių apylinkės teismo organizacinės veiklos priežiūros planu 2017 metams, patvirtintu Šiaulių apylinkės teismo pirmininko 2017 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. V-10, raštinės skyriaus vedėjas kas ketvirtį patikrina bylų tvarkymo laikantis nustatytų reikalavimų, protokolų surašymo operatyvumo, teismo procesinių dokumentų išsiuntimo šalims, išnagrinėtų bylų perdavimo teismo raštinei savalaikiškumą, vykdomųjų raštų išdavimą, jų pateikimo vykdyti tvarkos bei terminų laikymąsi ir pateikia patikrinimo aktą teismo pirmininkui, raštinės skyriaus vedėjas tris kartus metuose patikrina apeliacinio skundo ir jo priedų nuorašų išsiuntimo dalyvaujantiems apeliaciniame procese asmenims ir civilinės bylos išsiuntimo apeliacinės instancijos teismui, gavus apeliacinį skundą ar atskirąjį skundą, kai pirmos instancijos teismas su atskiruoju skundu nesutinka,

terminų laikymąsi (CPK 334 str. 2 d. 2 p., 317 str. 1 d.) ir pateikia patikrinimo aktą teismo pirmininkui, tris kartus metuose patikrina bylų baigiamųjų dokumentų, kitų bylos dokumentų registravimo LITEKO sistemoje operatyvumą, bylų ir procesinių sprendimų kategorijų suvedimą LITEKO sistemoje bei registrų tvarkymą ir pateikia patikrinimo aktą teismo pirmininkui, raštinės vedėjas ir archyvaras vieną kartą per metus patikrina dokumentų perdavimo teismo archyvui, jų saugojimo, užbaigtų bylų apskaitos taisyklių laikymąsi ir pateikia patikrinimo aktą teismo pirmininkui, teismo pirmininkas kartą metuose patikrina bylų paskirstymo teisėjams tvarkos, taikant informacines technologijas, laikymąsi, raštinės skyriaus vedėjas pagal poreikį, tačiau ne rečiau kaip vieną kartą metuose organizuoja teismo posėdžio sekretorių ir raštinės darbuotojų susirinkimus, kurių metu pristato proceso naujoves, pakeitimus, formuoja vienodą darbo praktiką.

Visi Šiaulių apylinkės teisme gauti procesiniai dokumentai, neprocesiniai dokumentai, susiję su teismo administravimu, finansine bei ūkine veikla priimami, apskaitomi ir registruojami jų gavimo dieną teismo raštinėje. Kol dokumentas neužregistruojamas teismo raštinėje ir ant jo nėra dokumento gavimo registracijos žymos, jokios tolimesnės procedūros neatliekamos. Visi dokumentai atsakingiems asmenims perduodami pasirašytinai.

Bylos teisėjams skirstomos Lietuvos teismų sistemos LITEKO pagalba, taip iki minimumo sumažinant galimybę piktnaudžiauti bylų paskirstymu bei proceso dalyviams reikšti pretenzijas dėl teisėjų šališkumo. Bylos į teismo raštinę ir/ar archyvą perduodamos pasirašytinai atitinkamai šiuos veiksmus pažymint Lietuvos teismų sistemoje LITEKO, visi į bylas gauti procesiniai dokumentai registruojami tam skirtuose registruose, taip pat atspindi Lietuvos teismų sistemoje LITEKO.

Su visais dokumentų valdymą reglamentuojančiais teismo parengtais dokumentais darbuotojai supažindinami pasirašytinai. Visi Šiaulių apylinkės teisme gauti procesiniai ir neprocesiniai dokumentai apskaitomi, dokumentų registravimo teisinis reglamentavimas įtvirtintas, yra aiškiai apibrėžtos atsakingų teismo darbuotojų atsakomybės ribos, nustatyta jų atliekamų funkcijų kontrolė. Skundų ar informacijos apie padarytą ar galimai padarytą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką ar kitą korupcinio pobūdžio teisės pažeidimą, šioje vertinamojoje srityje, negauta, anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, trūkumų nebuvo nustatyta, valstybės ar tarnybos paslaptį sudarant informacija nenaudojama. Įvertinus nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje srityje yra labai nedidelė ir neatitinka Metodikos 12.1-12.7 punktuose numatytų kriterijų požymių.

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės Šiaulių apylinkės teisme nustatytose veiklos srityse – finansų valdymo, viešųjų pirkimų organizavimo, dokumentų valdymo – įvertinimą už laikotarpį nuo 2016 m. liepos 1 d. – 2017 m. birželio 30 d., darytina išvada, kad neegzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nes minėtos veiklos sritys neatitinka nei vieno Metodikos 12.1-12.7 punktuose nustatyto kriterijaus. Faktų, kurie patvirtintų, kad galimai buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai, ir /ar atsirado grėsmė, kad bus padarytas korupcinių pobūdžio teisės pažeidimas ar nusikalstama veika, nenustatyta. Todėl rekomenduotina ir toliau vadovautis teismo veikloje taikomais teisės aktais, užtikrinti nuolatinę teismo veiklos stebėseną ir kontrolę, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai korupcijos pasireiškimo tikimybei.

Komisijos pirmininkas

Martynas Galvičius

Komisijos nariai:

Laura Miniotienė

Ugnė Patkauskienė

Jurga Žulpė

Agnesa Obrikiienė